

Share Network

SHARE SIRA

Επέκταση του κοινωνικού
προσανατολισμού και της ένταξης
νεοαφιχθέντων προσφύγων και
μεταναστών σε αγροτικές περιοχές
της Ευρώπης

Καρδίτσας

Περιφερειακό
Ενημερωτικό Δελτίο

2021/22

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο
Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το περιεχόμενο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου αντιπροσωπεύει τις απόψεις του συγγραφέα και είναι αποκλειστικά δική του/της ευθύνη.
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

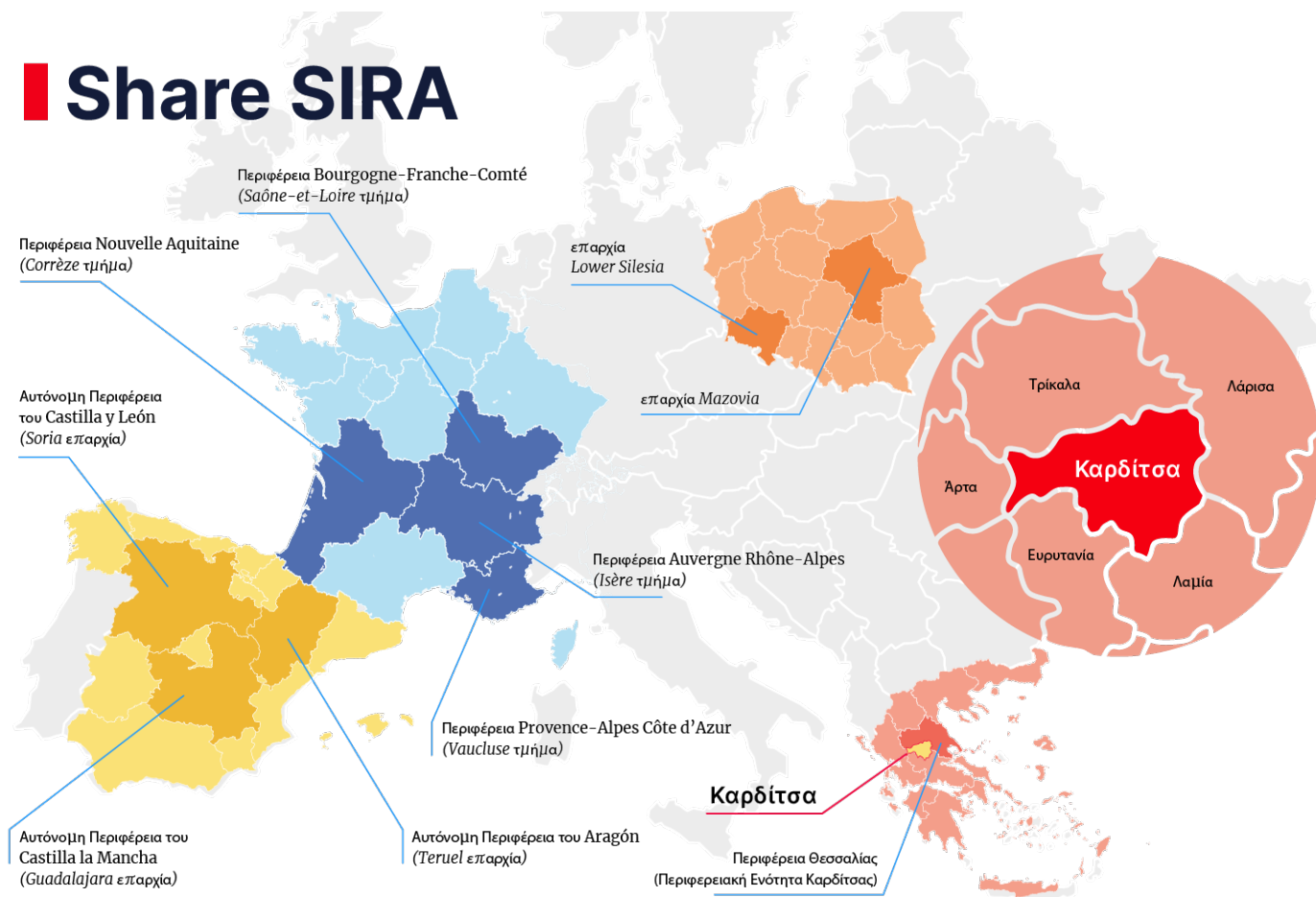
Δείκτης

➤ Καρδίτσα	3
➤ 1. Επισκόπηση της περιοχής	4
➤ 2. Μετανάστευση και Άσυλο	5 - 7
➤ 3. Πολιτικό πλαίσιο για τον κοινωνικό προσανατολισμό και την ένταξη	8 - 9
➤ 4. Κέντρα υποδοχής στην Π.Ε. Καρδίτσας	10 - 11
➤ 5. Χαρτογράφηση των φορέων που εμπλέκονται στον κοινωνικό προσανατολισμό και την ένταξη στην Καρδίτσα	12
➤ 6. Σχέδια και πρωτοβουλίες προσανατολισμού και κοινωνικής ένταξης	13 - 14
➤ 7. Πιλοτική δράση του έργου Share SIRA	15 - 16
➤ 8. Βιβλιογραφία	17
➤ 9. Παράρτημα	18 - 19

Καρδίτσα

Το παρόν δελτίο παρέχει ένα πορτρέτο της περιοχής της Καρδίτσας και των κύριων προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών στην επικράτεια. Παρουσιάζει επίσης τις βέλτιστες πρακτικές, τις καινοτόμες προσεγγίσεις και τις προκλήσεις στον τομέα της υποδοχής και της ένταξης των νεοαφιχθέντων πληθυσμών στην Καρδίτσα. Αυτό το περιφερειακό ενημερωτικό δελτίο είναι το αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας με βάση τη συνεισφορά διαφόρων φορέων που εμπλέκονται στην κοινωνική ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών μέσω της περιφερειακής πλατφόρμας που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου SHARE SIRA.

Το έργο **SHARE SIRA**, το οποίο υλοποιείται από τον Ιανουάριο του 2021 έως τον Φεβρουάριο του 2023 και συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της ΕΕ (AMIF), προωθεί εδαφικές προσεγγίσεις χωρίς αποκλεισμούς στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης, οι οποίες διαδραματίζουν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην υποδοχή των νεοεισερχομένων. Οι αγροτικές περιοχές* που συμμετέχουν στο έργο, βρίσκονται στην Ελλάδα (Καρδίτσα), την Ισπανία (Teruel, Guadalajara και Soria), τη Γαλλία (Isère, Corrèze, Vaucluse και Saône-et-Loire) και την Πολωνία (Masovia και Lower Silesia).

*Σημείωση: Στο πλαίσιο του έργου SIRA, ο όρος περιφέρεια χρησιμοποιείται ως γενικός όρος για να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των τεσσάρων χωρών. Ωστόσο, στην περίπτωση της Ελλάδας, οι περιφερειακές ενότητες είναι διοικητικές μονάδες, αποτελούν τμήματα των Περιφερειών και διαιρούνται περαιτέρω σε δήμους.

1. Επισκόπηση της περιοχής

Η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (ΠΕΚ) είναι μία από τις 74 Περιφερειακές Ενότητες της Ελλάδας και ανήκει τόσο γεωγραφικά όσο και διοικητικά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, η οποία είναι μία από τις 13 Περιφέρειες της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας είναι μία από τις πέντε (5) Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Πρωτεύουσα της Π.Ε. είναι η ομώνυμη πόλη της Καρδίτσας με πληθυσμό 32.031 κατοίκους (σύμφωνα με την απογραφή του 2011). Η ΠΕΚ διαιρείται σε έξι (6) Δήμους (Καρδίτσας, Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Λίμνης Πλαστήρα, Αργιθέας) με μεγαλύτερο τον Δήμο Καρδίτσας. Άλλοι δήμοι είναι το Μουζάκι, οι Σοφάδες και ο Παλαμάς.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΔΑΦΗ:

Κύρια πόλη:

Καρδίτσα

Επιφάνεια:

2,576 km²

Αριθμός Κατοίκων:

113, 070 Άνθρωποι

Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών:

Π.Ε.: 1.200

Καρδίτσα: 1.100

Το δυτικό τμήμα της ΠΕΚ περιλαμβάνει την ορεινή περιοχή των Αγράφων, που ανήκει στην οροσειρά της Πίνδου, ενώ το ανατολικό τμήμα αποτελεί τμήμα της θεσσαλικής πεδιάδας. Ο κύριος οικονομικός τομέας είναι η γεωργία, ιδίως στη θεσσαλική πεδιάδα. Η συνολικά καλλιεργήσιμη γη φτάνει τα 1,1 εκατομμύρια στρέμματα. Βασικές καλλιέργειες είναι οι φυτείες βαμβακιού, το καλαμπόκι, ο καπνός, η βιομηχανική ντομάτα, τα όσπρια, τα λαχανικά και τα αμπέλια. Σημαντικός είναι και ο ρόλος της κτηνοτροφίας στην οικονομική ανάπτυξη, κυρίως στα ορεινά, όπου εκτρέφονται βοοειδή, πρόβατα και κατσίκια, καθώς και ο οικοτουρισμός με επίκεντρο τη λίμνη Πλαστήρα.

Προκλήσεις στην περιοχή

- ❖ Οι υπήκοοι τρίτων χωρών τείνουν να συγκεντρώνονται σε αστικές περιοχές. Μια από τις κύριες προκλήσεις στην ΠΕΚ είναι να δημιουργηθούν κίνητρα για τους νεοαφιχθέντες ώστε να μετακινηθούν από τις πόλεις προς τις αγροτικές περιοχές, παρέχοντας μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης (ιδίως στον γεωργικό τομέα), στέγαση και βελτιωμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.
- ❖ Ακολούθως, η πρόκληση είναι να καταδειχθεί στους υπηκόους τρίτων χωρών ότι υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης και διαμονής σε αγροτικές περιοχές σε συγκεκριμένους τομείς με υψηλή ζήτηση για ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό, όπως ο γεωργικός τομέας, καθώς και χαμηλό κόστος διαβίωσης.

Εποχικοί πρόσφυγες εργαζόμενοι στον γεωργικό τομέα

2. Μετανάστευση και Άσυλο

Εξέλιξη του μεταναστευτικού πλαισίου στην Ελλάδα και ειδικότερα στην Καρδίτσα

1980

- Πρώτο κύμα προσφύγων από την Παλαιστίνη.

1990

- Σημαντική ροή υπηκόων ανατολικών χωρών (Ουκρανία, Ρουμανία, Βουλγαρία), ιδίως Αλβανών μεταναστών.
- Η αλβανική κοινότητα μεταναστών απασχολείται σε μεγάλο βαθμό στις κατασκευές και στη γεωργία.
- Η αλβανική κοινότητα δημιούργησε ισχυρούς δεσμούς στην Ελλάδα: 2η και 3η γενιά παιδιών που έχουν αποκτήσει υψηλή εξειδίκευση ως τεχνίτες ή στις κατασκευές- πολλοί από τα μέλη της έχουν γίνει επιτυχημένοι ελεύθεροι επαγγελματίες ή επιχειρηματίες.

2010-2021

- Εισροή υπηκόων τρίτων χωρών από το Πακιστάν και το Μπαγκλαντές για εποχική γεωργική εργασία.
- Το 2020, 26.818 άτομα έλαβαν καθεστώς διεθνούς προστασίας, ενώ 8.505 άτομα έλαβαν καθεστώς επικουρικής προστασίας.
- Το 2020 οι περισσότεροι μετανάστες με άδεια διαμονής προέρχονταν από την Αλβανία, την Κίνα και τη Γεωργία.

2015-2021

- Μεσογειακή προσφυγική κρίση που είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική άφιξη προσφύγων στην Ελλάδα.

Βασικά στατιστικά στοιχεία για τη μετανάστευση και το άσυλο στην Ελλάδα και την Καρδίτσα

Τρέχουσα κατάσταση της μετανάστευσης και του ασύλου στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ) τον Απρίλιο του 2021, 2.463 άτομα που ζητούσαν άσυλο έφτασαν στην Ελλάδα, ενώ 4.027 αναχώρησαν από την Ελλάδα καθ' όλη τη διάρκεια των πρώτων 4 μηνών του 2021. Ο αριθμός των αιτούντων άσυλο τον Απρίλιο του 2021 ήταν 55.493, εκ των οποίων το 21% διέμενε στα νησιά και το 79% στην ηπειρωτική χώρα, έναντι 92.909 το προηγούμενο έτος.

Μεταξύ Ιανουαρίου και Απριλίου 2021, η Ελλάδα κατέγραψε 8.109 αιτήσεις ασύλου. 4.949 άτομα έλαβαν καθεστώς διεθνούς προστασίας και 2.068 άτομα έλαβαν καθεστώς επικουρικής προστασίας.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του ΥΜΑ που δημοσιεύθηκαν τον Απρίλιο του 2021, υπάρχουν 758.701 υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, εκ των οποίων 53.268 είναι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες.

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσε το Υπουργείο Μετανάστευσης κι Ασύλου (ΥΜΑ) τον Απρίλιο του 2021, υπήρχαν 55.493 αιτούντες άσυλο τον Απρίλιο του 2021, εκ των οποίων το 21% διέμενε στα νησιά και το 79% στην ηπειρωτική χώρα. Από αυτούς, 10.233 διέμεναν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), 20.975 σε αστικές περιοχές στο πλαίσιο του προγράμματος διαμονής αιτούντων άσυλο σε διαμερίσματα «ΕΣΤΙΑ II» και 24.285 σε περιοχές που συνήθως βρίσκονται εκτός του αστικού πλαισίου. Συνολικά σε 53.268 αποδόθηκε προσφυγικό καθεστώς.

Τρέχουσα κατάσταση της μετανάστευσης και του ασύλου στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας

Τον Απρίλιο του 2021 καταγράφηκε ότι 1.100 μόνιμα και νόμιμα διαμένοντες μετανάστες ζούσαν εντός της πόλης της Καρδίτσας και περίπου 100 επιπλέον μόνιμα και νόμιμα διαμένοντες μετανάστες διάσπαρτα ανά τους υπόλοιπους Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας.

Οι περισσότεροι από αυτούς τους μετανάστες προέρχονται από την Αλβανία, τη Μολδαβία, την Ουκρανία, τη Ρωσία, τη Σερβία, τη Λευκορωσία, την Κίνα.

Υπολογίζεται ότι 2.500 μετανάστες απασχολούνται σε εποχικές αγροτικές εργασίες κάθε χρόνο στην Π.Ε.Καρδίτσας.

Ένταξη μεταναστών και προσφύγων στην Π.Ε. Καρδίτσας: κύριες προκλήσεις και ανάγκες

Τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νεοαφιχθέντες μετανάστες περιλαμβάνουν:

- Έλλειψη γνώσης είτε της τοπικής γλώσσας είτε της αγγλικής ως διεθνώς ομιλούμενης γλώσσας.
- Έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης.
- Απουσία μακροχρόνιου εθνικού σχεδίου ένταξης. Παρά τις μεγάλες προσφυγικές ροές μετά το 2015-2016, μόλις τον Νοέμβριο του 2021 ανακοινώθηκε από το ΥΜΑ ένα Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο ένταξης για την προσφυγική κοινότητα. Όσον αφορά τους μετανάστες, η τρέχουσα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2019, μετά από αναθεωρήσεις και εξελίξεις της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης του 2013.
- Προκαταλήψεις και στερεότυπα που υπάρχουν στην κοινότητα υποδοχής.
- Διαφορές στον πολιτισμό, συμπεριλαμβανομένης της θρησκείας, μεταξύ του προσφυγικού/μεταναστευτικού πληθυσμού και των ντόπιων.
- Έλλειψη ενδιαφέροντος του ίδιων των νεοαφιχθέντων για την ενσωμάτωσή τους.

3. Πολιτικό πλαίσιο για τον κοινωνικό προσανατολισμό και την ένταξη

Σε εθνικό επίπεδο

Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ) είναι η αρμόδια εθνική αρχή για θέματα μετανάστευσης και ασύλου.

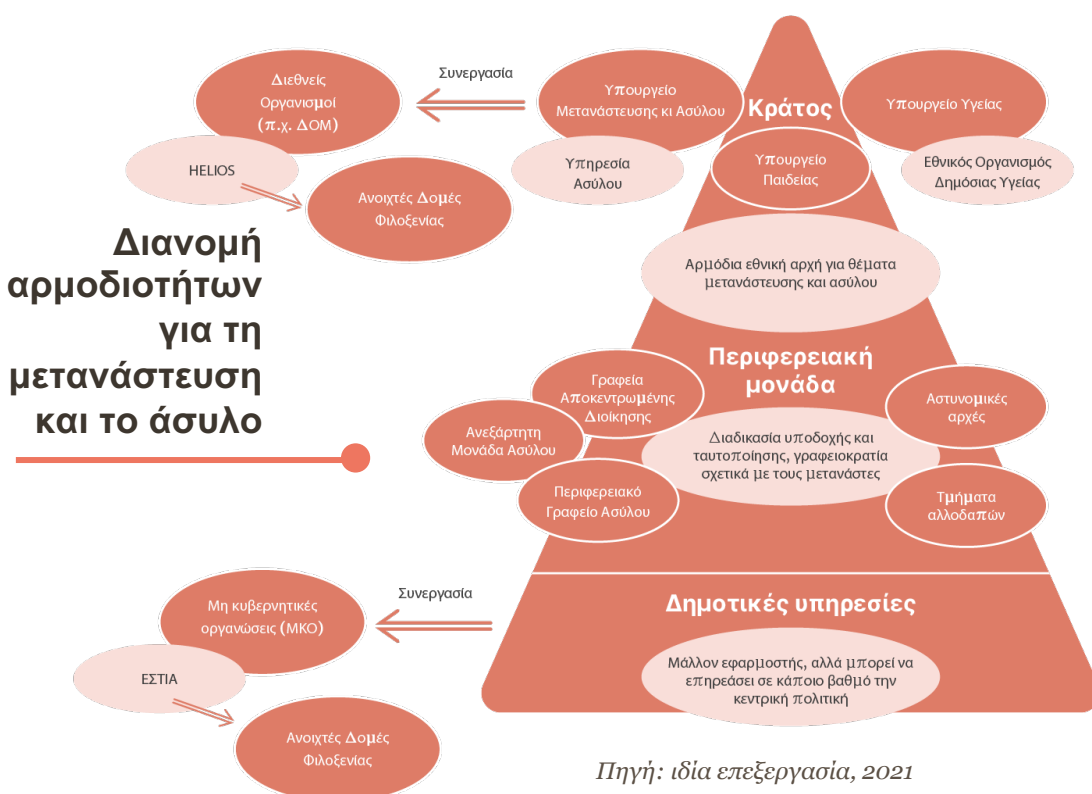
Η Υπηρεσία Ασύλου στο πλαίσιο του ΥΜΑ είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων των αιτούντων άσυλο μέσω συνεντεύξεων και, κατά συνέπεια, για την απόδοση/μη απόδοση καθεστώτος διεθνούς/επικουρικής προστασίας.

Το ΥΜΑ συνεργάζεται με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) για τη διευκόλυνση της υποδοχής των αιτούντων άσυλο σε ανοικτές εγκαταστάσεις υποδοχής (ORFs/sites).

Μέσω του Υπουργείου Υγείας δύναται να παρέχεται ίδια υγειονομική περίθαλψη με τους Έλληνες πολίτες. Ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) παρέχει πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας στις περισσότερες ανοικτές δομές φιλοξενίας και είναι αυτός που από το καλοκαίρι του 2021 εμβολιάζει κατά του COVID-19 όσους διαμένουν στις ανοικτές δομές φιλοξενίας.

Η ελεύθερη, δωρεάν πρόσβαση στην εκπαίδευση παρέχεται μέσω του Υπουργείου Παιδείας και των ιδρυμάτων/φορέων/σχολείων του.

Μόλις τον Νοέμβριο του 2021 ανακοινώθηκε από το ΥΜΑ ένα Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ένταξης για την προσφυγική κοινότητα (τόσο για αιτούντες άσυλο όσο και για αναγνωρισμένους πρόσφυγες). Όσον αφορά τους μετανάστες, η τρέχουσα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2019, μετά από αναθεωρήσεις και εξελίξεις της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης του 2013.

Πηγή: *ιδία επεξεργασία, 2021*

Σε περιφερειακό επίπεδο

Το ΥΜΑ συνεργάζεται στενά με τα Γραφεία Αποκεντρωμένης Διοίκησης (υπάγονται στο Υπουργείο Εσωτερικών) που βρίσκονται σε κάθε περιφερειακή ενότητα σε όλη τη χώρα, αναφορικά με τη γραφειοκρατία που αφορά τους μετανάστες, καθώς και με τις Αστυνομικές Αρχές και τα Τμήματα Αλλοδαπών (υπάγονται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη) για την έκδοση των ταξιδιωτικών εγγράφων των αναγνωρισμένων προσφύγων.

Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, οι υπήκοοι τρίτων χωρών συνήθως μεταφέρονται στις δομές της ηπειρωτικής χώρας. Στη συνέχεια παραπέμπονται στο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στην Ανεξάρτητη Μονάδα Ασύλου, εφόσον έχουν εκφράσει την επιθυμία να υποβάλουν αίτημα διεθνούς προστασίας ή παραπέμπονται στις αρμόδιες υπηρεσίες για επανεισδοχή ή επιστροφή ή απέλαση σε περίπτωση μη υποβολής αιτήματος διεθνούς προστασίας.

Σε τοπικό επίπεδο

Ο Δήμος Καρδίτσας είναι ο μόνος Δήμος από τους 6 της Π.Ε. Καρδίτσας που έχει καταρτίσει ένα τοπικό στρατηγικό σχέδιο ένταξης, το οποίο αυτή την περίοδο (Δεκέμβριος 2021) είναι υπό συζήτηση από τους φορείς που ασχολούνται με το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα στην περιοχή, μεταξύ των οποίων: Ο Δήμος Καρδίτσας, η Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. «ΑΝΚΑ Α.Ε.», ο ΔΟΜ, η Ύψατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Ο Δήμος Καρδίτσας και οι προαναφερόμενοι φορείς έχουν συγκροτήσει μια Ομάδα Εργασίας (UWG) στην οποία συμμετέχουν τοπικοί φορείς, όπως οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, το Εμπορικό Επιμελητήριο και ο ΟΑΕΔ, για συντονισμό σε θέματα που άπτονται του προσφυγικού/μεταναστευτικού.

4. Κέντρα υποδοχής στην Π.Ε. Καρδίτσα

Δεν υπάρχουν κέντρα υποδοχής στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας. Ωστόσο, υπάρχουν 2 Ανοικτές Δομές Φιλοξενίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας στην οποία ανήκει η Καρδίτσα: α. μία στο Κουτσόχερο, περίπου 15 χλμ. από τη Λάρισα, με μέγιστη χωρητικότητα 1500 άτομα και β. μία στο Βόλο, περίπου 5 χλμ. από την πόλη του Βόλου στην Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας, με μέγιστη χωρητικότητα 150 άτομα.

Παρόλα αυτά, οι Δήμοι Καρδίτσας, Τρικκαίων και Λάρισας τρέχουν το πρόγραμμα διαμονής σε διαμερίσματα «ΕΣΤΙΑ II», που φιλοξενεί αιτούντες άσυλο σε αστικό περιβάλλον (460, 420, 420 άτομα ανώτατης δυναμικότητας αντίστοιχα ο καθένας με την τελευταία ενημέρωση στοιχείων στις 31/12/2021).

Κατηγορία Δομής	Όνομα	Επικεφαλής Οργανισμός	Τοποθεσία	Αριθμός Θέσεων
 Ανοικτές Δομές Φιλοξενίας	Δομή Κουτσόχερου	Υπουργείο Μετανάστευσης κι Ασύλου/ΔΟΜ	Κουτσόχερο Π.Ε.Λάρισας	1500
	Δομή Βόλου	Υπουργείο Μετανάστευσης κι Ασύλου /ΔΟΜ	Βόλος, Π.Ε. Μαγνησίας	150
 Πρόγραμμα στέγασης αιτούντων άσυλο σε διαμερίσματα «ΕΣΤΙΑ»	ΕΣΤΙΑ II	ΑΝΚΑ	Καρδίτσα	460
	ΕΣΤΙΑ II	Ε-Τrikala	Τρίκαλα	420
	ΕΣΤΙΑ II	ΔΗΚΕΛ	Λάρισα	420

Προγράμματα ένταξης και δημογραφικά στοιχεία προσφύγων στην Καρδίτσα

Πρόγραμμα Διαμονής Αιτούντων Άσυλο σε Διαμερίσματα « ESTIA II»

Στη Θεσσαλία, η Καρδίτσα, ως πρωτεύουσα της Π.Ε. Καρδίτσας, διαθέτει το μεγαλύτερο πρόγραμμα φιλοξενίας στο πλαίσιο του προγράμματος ESTIA II, ένα πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το AMIF και αποσκοπεί στην παροχή στέγασης σε αιτούντες άσυλο μέσω 71 διαμερισμάτων και στην υποστήριξη της ένταξής τους μέσω ενός κέντρου κοινότητας (στοιχεία Δεκεμβρίου 2021).

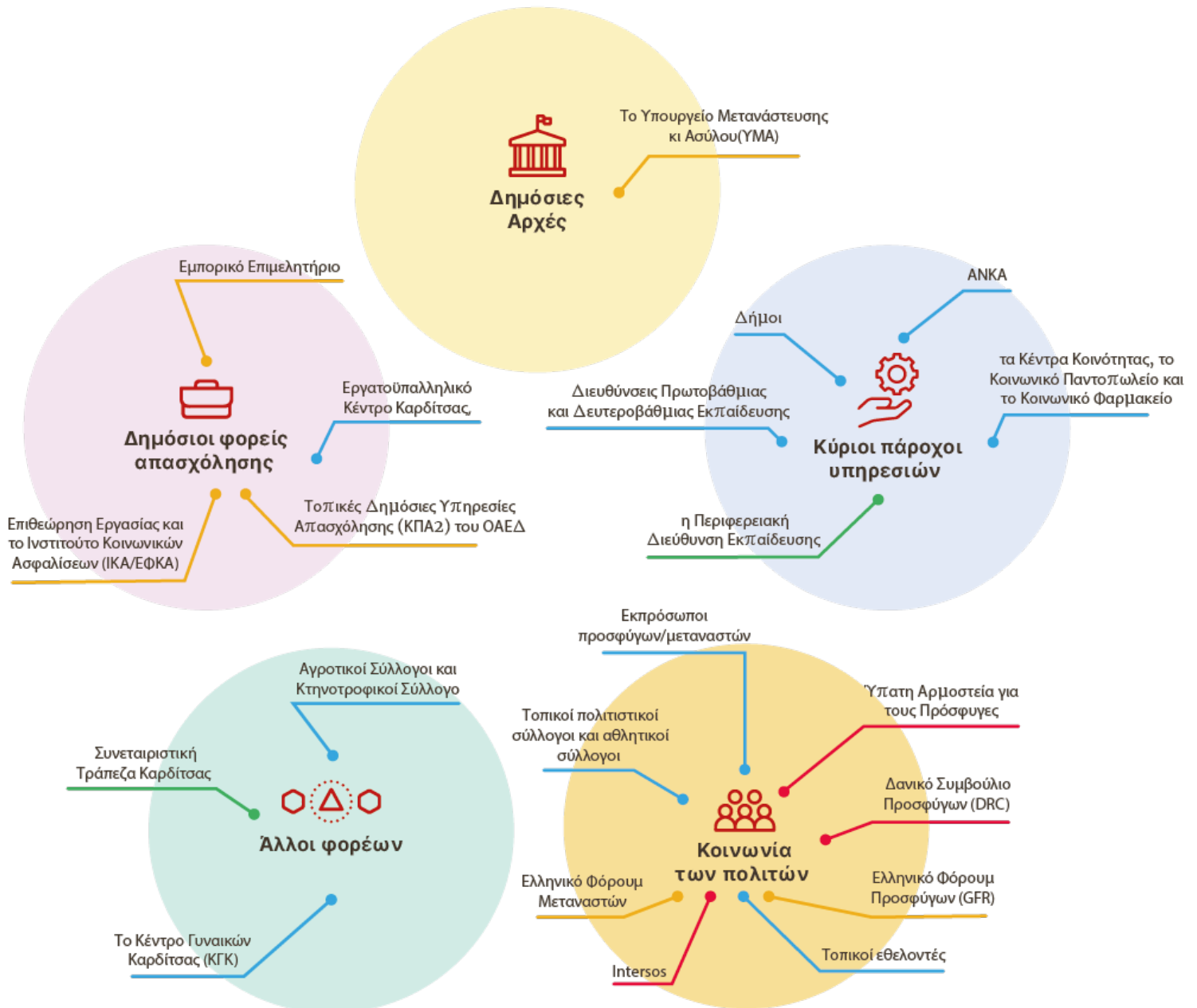
Με ημερομηνία Ιουνίου του 2021, 368 αιτούντες άσυλο φιλοξενούνταν στο πρόγραμμα ESTIA II, με 95 ενήλικες άνδρες, 112 ενήλικες γυναίκες και 161 παιδιά. Οι κύριες εθνικότητες αυτών η Αλγερία, η Αγκόλα, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, η Μπουρκίνα Φάσο, η Γκάνα, η Ακτή Ελεφαντοστού.

Πρόγραμμα HELIOS

Το πρόγραμμα HELIOS διευθύνεται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης του ΟΗΕ, ο οποίος παρέχει οικονομική και πολιτιστική υποστήριξη σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες. Η υποστήριξη του προγράμματος περιλαμβάνει βασική επιδότηση διαβίωσης, ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής και πολιτιστική συμβουλευτική για την ένταξη, ευκαιρίες απασχόλησης και δικτύωση με εργοδότες, εκπαίδευση για την υποβολή αιτήσεων εργασίας και μετάφραση πιστοποιητικών. Σύμφωνα με τον ΔΟΜ τον Ιούνιο του 2021 το πρόγραμμα HELIOS στην πόλη της Καρδίτσας φιλοξενούσε 21 αναγνωρισμένους πρόσφυγες, εκ των οποίων οι 10 ήταν ανήλικοι.

Κανένα ασυνόδευτο παιδί δεν φιλοξενείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων ESTIA II ή HELIOS στην περιοχή ή την πόλη της Π.Ε. Καρδίτσας.

5. Χαρτογράφηση των φορέων που εμπλέκονται στον κοινωνικό προσανατολισμό και την ένταξη στην Καρδίτσα

- Τοπικοί φορείς
- Περιφερειακοί φορείς
- Εθνικοί φορείς
- Διεθνείς φορείς:

Σημείωση: Βλέπε παράρτημα για λεπτομερέστερες πληροφορίες.

6. Προγράμματα και πρωτοβουλίες προσανατολισμού και κοινωνικής ένταξης

Με βάση τις συνεισφορές των μελών της περιφερειακής πλατφόρμας του έργου SIRA, κατέστη δυνατός ο εντοπισμός κάποιων καλών πρακτικών που προωθούν την υποδοχή και την κοινωνική ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Καρδίτσα.

Εκπαίδευση

- ❖ 2019-: Αραβόφωνο σχολείο που διευθύνεται από εθελοντές δασκάλους από την προσφυγική κοινότητα. Διευκολύνεται από την ΑΝ.ΚΑ. ενώ η UNICEF παρείχε αρχικό εκπαιδευτικό υλικό στους εκπαιδευτικούς. Ένα γαλλόφωνο σχολείο λειτουργεί επίσης μέχρι σήμερα με τη συμμετοχή εθελοντών δασκάλων από την κοινότητα, υπό τις οδηγίες τοπικών δασκάλων.
- ❖ 2019-: μαθήματα ελληνικής γλώσσας από την ΑΝ.ΚΑ. για ενήλικες και ανήλικους, τα οποία περιστασιακά επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα θέματα ανάλογα με τις ανάγκες των προσφύγων, όπως λεξιλόγιο σχετικό με τις εξετάσεις για την άδεια οδήγησης και για την απασχόληση στη γεωργία.
- ❖ Κέντρο Εκμάθησης Ένταξης (ILC) που λειτουργεί υπό τον ΔΟΜ σε συνεργασία με τη DRC στο πλαίσιο του έργου HELIOS. Παρέχονται μαθήματα ελληνικής γλώσσας και καθοδήγηση για την απασχόληση σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες.

Απασχόληση

- ❖ Συνεδρίες δικτύωσης εργοδοτών με πρόσφυγες (ad hoc): σύνδεση με εργοδότες που ενδιαφέρονται να προσλάβουν άτομο από την προσφυγική κοινότητα και διευκόλυνση της διερχόμενης.
- ❖ 2021- ΑΝ.ΚΑ. Πιλοτικές συνεδρίες καθοδήγησης στην απασχόληση (employment coaching) για άνεργους αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες/μετανάστες ηλικίας 18-29 ετών που είναι αποκλεισμένοι από την εκπαίδευση, την απασχόληση και την κατάρτιση (NEETs), στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος "YES!", που χρηματοδοτείται από τα ΕΕΑ και Norway Grants, κάτι το οποίο αρχικά απευθυνόταν μόνο σε Έλληνες πολίτες.

Δεσμοί στην κοινότητα & κοινωνική ανάμειξη

- ❖ 2021-: 18 άτομα στο πλαίσιο του προγράμματος φιλοξενίας "ΕΣΤΙΑ II" λειτουργούν ως Community Mobilizers στην υπόλοιπη Κοινότητα υπό την καθοδήγηση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες μόλις ολοκλήρωσε τις εκπαιδεύσεις των Mobilizers σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας και την Πρόληψη κατά της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Κακοποίησης (PSEA).
- ❖ Οι πρόσφυγες ενθαρρύνονται να καλλιεργούν ατομικούς λαχανόκηπους στα σπίτια τους. Τα προϊόντα διαμοιράζονται μερικές φορές μεταξύ των μελών της κοινότητας.
- ❖ 2018-: Δραστηριότητες με ντόπιους και πρόσφυγες, όπως εκδηλώσεις "τσαγιού φιλίας" με τον Σύλλογο Ελληνίδων, εκδηλώσεις ενδυνάμωσης που διοργανώνονται από το Κέντρο Γυναικών (το οποίο παρέχει επίσης ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε θύματα και επιζώσες έμφυλης βίας) και δραστηριότητες όπως το 51ο Διεθνές Φεστιβάλ "Καραϊσκάκια" σε συνδυασμό με την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων, όπου οι ωφελούμενοι του «ΕΣΤΙΑ» μαγείρεψαν συνταγές από τις χώρες καταγωγής τους αντί χαμηλού αντιτίμου και χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς από τις χώρες καταγωγής σε κεντρικό πάρκο της πόλης.
- ❖ Το 2020 εκδόθηκε μια συλλογή παραμυθιών από μέλη της προσφυγικής κοινότητας (και ένα από την τοπική κοινότητα) στα ελληνικά, γαλλικά και αραβικά υπό τον συντονισμό της ΑΝ.ΚΑ. Τα έξοδα της έκδοσης καλύφθηκαν από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Υγεία

- ❖ 2020-21- Δωρεάν ιατρικές δράσεις όπως εξετάσεις Test-Pap από την Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία (Παράρτημα Καρδίτσας), εμβολιασμός παιδιών ηλικίας 0-18 ετών σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών (δράση που υλοποιήθηκε από το Γενικό Νοσοκομείο Καρδίτσας), πρόγραμμα ενημέρωσης για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας και μαθήματα υγείας μητέρας και μωρού, εξέταση από οφθαλμίατρο σε 35 αραβόφωνα και γαλλόφωνα παιδιά ηλικίας 5-17 ετών σε συνεργασία με το Νοσοκομείο Καρδίτσας, τεστ COVID-19 από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) σε ωφελούμενους της ΑΝ.ΚΑ.

Κέντρο Κοινότητας Καρδίτσας-Διαπολιτισμικό Κέντρο "Σταυροδρόμι"

Σκηνές από την καθημερινότητα των ωφελούμενων της ΑΝ.ΚΑ. στην Καρδίτσα

7. Πιλοτική δράση του έργου Share SIRA

Στο πλαίσιο του σχεδίου SHARE SIRA, επιλέχθηκαν 10 πιλοτικές δράσεις με στόχο την κοινωνική ένταξη των νεοεισερχομένων, μία για κάθε αγροτική περιοχή. Οι δράσεις αυτές θα υλοποιηθούν σε διάστημα 10 μηνών (περίπου από τα μέσα Οκτωβρίου 2021 έως τα μέσα Αυγούστου 2022).

Στην Π.Ε. Καρδίτσας, η επιλεγμένη πιλοτική δράση είναι η ακόλουθη: "Προσαρμογή ιστοσελίδας, web banking και δημιουργία σημείων πληροφόρησης με QR code για τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των προσφύγων – μεταναστών, από τη Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας"

Η δράση θα πραγματοποιηθεί στην Π.Ε. Καρδίτσας, αλλά λόγω της φύσης της δράσης και του χαρακτήρα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, θα δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης σε πρόσφυγες/μετανάστες σε όλη τη χώρα.

Η προτεινόμενη πιλοτική δράση θα περιλαμβάνει:

- a. τη μετάφραση του δικτυακού τόπου της Τράπεζας στα γαλλικά και αραβικά (ήδη διατίθεται στα ελληνικά και αγγλικά), καθώς και τον εμπλουτισμό του δικτυακού τόπου με χρήσιμες πληροφορίες τραπεζικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των προσφύγων και μεταναστών (ενδεικτικά, πληροφορίες για λογαριασμούς μισθοδοσίας, εμπορικά σήματα, χρεωστικές κάρτες, ηλεκτρονικές αγορές, την πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες μέσω κωδικών web-banking, τη μεταφορά χρημάτων στο εξωτερικό, το web banking - mobile banking, τη δικτύωση επιχειρήσεων, τη δυναμική υποστήριξη επιχειρηματικών ιδεών κλπ.).
- b. τη μετάφραση του web-banking της Τράπεζας στα αγγλικά, γαλλικά και αραβικά.
- c. τη δημιουργία σημείων πληροφόρησης σε κοινόχρηστους χώρους ανά την Π.Ε.Καρδίτσας- π.χ. Δημαρχείο, Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών, Πλατείες - μέσω QR posters για άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (ΣΤΚ)

εγκαινιάστηκε ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός το 1994 και εξελίχθηκε σε Πιστωτικό Ίδρυμα το 1998. Στόχος της είναι η στήριξη ομάδων αγροτών με συμβολαιακή γεωργία, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, αγροτών και επαγγελματιών. Ως μέλος της FEBEA, της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ηθικών και Εναλλακτικών Τραπεζών και Χρηματοδοτών, η κύρια προσέγγισή της επικεντρώνεται γύρω από το άτομο/την επιχείρηση και τις αναπτυξιακές τους ανάγκες. Για την ΣΤΚ ο καθένας είναι μοναδικός, οπότε οι ανάγκες του καθενός αξιολογούνται όχι μόνο με βάση τα οικονομικά του, αλλά και το κοινωνικό του προφίλ, τη δραστηριότητά του και τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης. Η ΣΤΚ εστιάζει στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες - γυναίκες, Ρομά, πρόσφυγες/μετανάστες, νέους μονογονεϊκές οικογένειες - μέσω ευέλικτων τραπεζικών προϊόντων, υπηρεσιών και συνεργασιών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Ο ρόλος της Τράπεζας στην ενσωμάτωση των προσφύγων - μεταναστών στην Καρδίτσα είναι ζωτικής σημασίας, καθώς οι τελευταίοι έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην Τράπεζα μέσω βραχυπρόθεσμων διαδικασιών που επιτρέπουν την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας.

9. Παράρτημα

Περιγραφές χάρτη ενδιαφερομένων

Δημόσιες Αρχές

- Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΥΜΑ) έχει ηγετικό ρόλο στην ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών.

Κύριοι πάροχοι υπηρεσιών

- Σε τοπικό επίπεδο, οι Δήμοι αναμένεται να μεριμνούν για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, όπως κάνουν και για άλλες ευάλωτες ομάδες (π.χ. ROMA, άτομα με ειδικές ανάγκες, άνεργοι, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.), καθώς και για τον πληθυσμό που φιλοξενούν γενικά. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων και οι υποδιευθύνσεις τους, όπως π.χ. τα Κέντρα Κοινότητας, το Κοινωνικό Παντοπωλείο και το Κοινωνικό Φαρμακείο, υποστηρίζουν επίσης ανάλογα αυτές τις ομάδες. Τα τοπικά Κέντρα Κοινότητας παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες/κοινωνικά επιδόματα, στην τοπική κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των μεταναστών.
- Η ΑΝ.ΚΑ. ως Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. συμμετέχει επίσης σε έργα που ενθαρρύνουν την κοινωνική ένταξη αυτών των ομάδων (π.χ. μέσω του προγράμματος στέγασης "ΕΣΤΙΑ", του προγράμματος κατάρτισης-coaching-mentoring για την απασχόληση του Προγράμματος "YES!", του προγράμματος SHARE SIRA κ.λπ.)
- Η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με έδρα την Καρδίτσα και η Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης με έδρα τη Λάρισα είναι αυτές που ρυθμίζουν την πρόσβαση των ανήλικων προσφύγων και μεταναστών στα δημόσια σχολεία της περιοχής. Τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης/Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για ενήλικες είναι επίσης προσβάσιμα από πρόσφυγες και μετανάστες.
- Το τοπικό Νοσοκομείο και η Μονάδα Υγείας του ΕΟΠΠΥ παρέχουν υπηρεσίες δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας αντίστοιχα. Οι τριτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας παρέχονται στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας. Η Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας προσφέρει επίσης ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε πρόσφυγες και μετανάστες.

Δημόσιοι φορείς απασχόλησης

- Τοπικές Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΚΠΑ2) του ΟΑΕΔ. Η Υπηρεσία του ΟΑΕΔ συμβάλλει στην καταπολέμηση της φτώχειας και στη διευκόλυνση της ένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας. Το πρόγραμμα ΚΠΑ2 του ΟΑΕΔ λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο και οι άνεργοι μπορούν να επισκέπτονται Κέντρα ανάλογα με την περιοχή κατοικίας τους, προκειμένου να λάβουν επαγγελματική συμβουλευτική και πληροφορίες για την εύρεση εργασίας. Το τοπικό Κέντρο του ΟΑΕΔ είναι υπεύθυνο για την έκδοση κάρτας ανεργίας σε όσους πρόσφυγες/μετανάστες διαμένουν στην περιοχή.
- Το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Καρδίτσας, αν και δεν είναι αυστηρά δημόσιος φορέας απασχόλησης, είναι ένας Μη Κερδοσκοπικός Οργανισμός που φροντίζει για την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων, ιδίως εκείνων που ανήκουν στην εργατική τάξη.
- Το Εμπορικό Επιμελητήριο, επίσης, αν και δεν είναι αυστηρά δημόσιος φορέας απασχόλησης, είναι το σημείο αναφοράς των επιχειρήσεων, ορισμένες από τις οποίες προσλαμβάνουν πρόσφυγες και μετανάστες.
- Η Επιθεώρηση Εργασίας και το Ινστιτούτο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ/ΕΦΚΑ) ασχολούνται με τη διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας. Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλονται πρόστιμα σε όσους παραβιάζουν τη νομοθεσία.

Κοινωνία των πολιτών

- **Διεθνείς Οργανισμοί:** Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει διορίσει συνεργάτη για την υποστήριξη του Δήμου Καρδίτσας όσον αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων και την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων, έχοντας ως πυλώνα συνεργασίας την κατάρτιση ενός τοπικού στρατηγικού σχεδίου ένταξης. Ο **ΔΟΜ**, σε συνεργασία με άλλες ΜΚΟ, τρέχει το έργο HELIOS για την ένταξη των αναγνωρισμένων προσφύγων στην τοπική κοινωνία, μέσω της χορήγησης επιδότησης διαβίωσης, του εντοπισμού στέγης, της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες, της ανάπτυξης δεξιοτήτων.
- **ΜΚΟ: το Δανικό Συμβούλιο Προσφύγων (DRC)** και η Intersos ως εταίροι του ΔΟΜ στην υλοποίηση του έργου HELIOS για την ένταξη αναγνωρισμένων προσφύγων. Το DRC δημιούργησε ένα Κέντρο Μάθησης (ILC) για μαθήματα ελληνικής γλώσσας και προωθεί την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και απασχόληση. Η Intersos είναι υπεύθυνη για τη στέγαση αναγνωρισμένων προσφύγων σε σπίτια/διαμερίσματα στην περιοχή μέσω διασύνδεσης και διευκόλυνσης των διαπραγματεύσεων μεταξύ προσφύγων και ιδιοκτητών σπιτιών.
- **Το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων (GFR).** Οργάνωση με επικεφαλής τους πρόσφυγες με έδρα την Αθήνα, η οποία επί του παρόντος συνεργάζεται στενά με τον Δήμο Καρδίτσας για τη δημιουργία ενός τοπικού ΣΕΜ (Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων) σύμφωνα με τις νομοθετικές προβλέψεις του 2010 και του 2018 που διέπουν τους Δήμους σε όλη τη χώρα.
- **Το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών:** μια οργάνωση με επικεφαλής τους μετανάστες που δρα σε εθνικό επίπεδο εκπροσώπησης, βοηθώντας τους Δήμους σε τοπικό επίπεδο, ωστόσο, να δημιουργήσουν ΣΕΜ (Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων) όποτε δεν υπάρχει ενεργός επίσημα συστημένος Σύλλογος Μεταναστών σε τοπικό επίπεδο.
- **Εκπρόσωποι προσφύγων/μεταναστών**, είτε μέσω επίσημα αναγνωρισμένων σωματείων/συλλόγων, είτε χωρίς επίσημη, νομική μορφή.
- **Τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι** και **αθλητικοί σύλλογοι** που είναι κατά καιρούς ανοικτοί σε πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν αυτές τις ευάλωτες ομάδες.
- **Τοπικοί εθελοντές.**

Άλλοι τύποι φορέων

- **Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας Coop. (CBK) L.L.** είναι μια περιφερειακή συνεταιριστική τράπεζα, προσανατολισμένη στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, στη στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και των έργων κοινωνικής οικονομίας και στη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η CBK είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ηθικών και Εναλλακτικών Τραπεζών και Χρηματοδοτών (FEFBEA) .
- **Το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας (ΚΓΚ)** είναι μια τοπική Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση που παρέχει ψυχοκοινωνική και νομική υποστήριξη, καθοδήγηση και συμβουλευτική σε γυναίκες, με έμφαση στις "ευάλωτες" γυναίκες, όπως μετανάστριες, πρόσφυγες, θύματα ή επιζώντες βίας, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ. Το ΚΓΚ συνεργάζεται στενά με την ΑΝ.ΚΑ., και είναι ένας από τους μετόχους της.
- **Αγροτικοί Σύλλογοι και Κτηνοτροφικοί Σύλλογοι** που συχνά προσλαμβάνουν πρόσφυγες και μετανάστες.